

Broj: 01-1797/3
Podgorica, 14.12.2022. godine

UNIVERZITET CRNE GORE
ODBORU ZA DOKTORSKE STUDIJE
SENATU

Uvaženi,

U prilogu dostavljamo **obrazac D1** - Ocjena podobnosti doktorske teze i kandidata, sa propratnom dokumentacijom za kandidata mr Todora Lakića.

S poštovanjem,

D E K A N,

Prof. dr Milan Marković

Broj: 01-1797/1
Podgorica, 13.12. 2022. godine

Na osnovu člana 64. stav 2 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, a u skladu sa članom 35 Pravila doktorskih studije, Vijeće Fakulteta političkih nauka na 321. sjednici održanoj 13.12.2022. godine, donijelo je:

O D L U K U

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu polaznih istraživanja i podobnosti doktorske teze pod nazivom *Ruska škola geopolitike - nastanak i razvoj ruske geopolitičke misli u periodu XIX - XXI vijek* i podobnosti kandidata mr Todora Lakića.

II

Predlaže se Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvati kao podobnu doktorsku tezu pod nazivom *Ruska škola geopolitike - nastanak i razvoj ruske geopolitičke misli u periodu XIX - XXI vijek* mr Todora Lakića.

O B R A Z L O Ž E N J E

Vijeće Fakulteta političkih nauka je na 321. sjednici održanoj 13.12.2022. godine razmatralo Izvještaj Komisije za ocjenu polaznih istraživanja i podobnosti doktorske teze pod nazivom *Ruska škola geopolitike - nastanak i razvoj ruske geopolitičke misli u periodu XIX - XXI vijek* kandidata mr Todora Lakića.

Shodno tome, Vijeće je odlučilo kao u dispozitivu ove odluke.

Dostaviti:

- a/a
- Odboru za doktorske studije UCG
- Senatu UCG

D E K A N,

Prof. dr Milan Marković

OCJENA PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	mr Todor Lakić
Fakultet	Fakultet političkih nauka
Studijski program	Političke nauke
Broj indeksa	1/21
Podaci o magistarskom radu	<i>Ofanživni realizam i međunarodna politika postsovjetske Rusije</i> Međunarodni odnosi, Fakultet političkih nauka, 2021. godina, 10.00
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	<i>Ruska škola geopolitike - nastanak i razvoj ruske geopolitičke misli u periodu XIX - XXI vijek</i>
Na engleskom jeziku	The Russian School of Geopolitics: Origins and Development of the Russian Geopolitical Thought Between XIX and XXI Century
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	12.07.2022. god
Naučna oblast doktorske disertacije	Međunarodni odnosi
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Fakultet političkih nauka	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
Mr Todor Lakić, student doktorskih studija na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore, pristupio je 28. novembra u 10:30 časova odbrani polaznih istraživanja teme doktorske disertacije <i>Ruska škola geopolitike - nastanak i razvoj ruske geopolitičke misli u periodu XIX - XXI vijek</i> pred Komisijom u sastavu:	
Prof. dr Boris Vukićević, predsjednik Komisije	
Prof. dr Saša Knežević, mentor	
Prof. dr Dragan Simić, član Komisije	
Kandidat je detaljno obrazložio temu i izložio koncizan plan istraživanja koji uključuje hipoteze, ciljeve, metodologiju istraživanja, istraživačka pitanja rada, očekivani naučni doprinos rada, strukturu i osnovnu literaturu. U toku polaznih istraživanja, kandidat je prikupio značajan broj referenci o zadatoj temi istraživanja.	
Kandidat je kao literaturu odabrao dominantno izvornu literaturu mislilaca koje obrađuje u radu, što doprinosi i originalnosti istraživanja. Kandidat je pokazao sposobnost za visok stepen poznavanje problematike, pravilnu primjenu naučnih metoda i korišćenje relevantne literature.	
B. OCJENA PODOBNOSTI TEME DOKTORSKE DISERTACIJE	

B1. Obrazloženje teme

Najveći broj djela monografskog i udžbeničkog tipa o geopolitičkim postavkama velikih sila uglavnom se zasniva na istraživanju i/ili predstavljanju intelektualne geopolitičke tradicije Sjedinjenih Američkih Država, Velike Britanije, Njemačke i Francuske i posebnih geopolitičkih postavki teoretičara iz tih zemalja. U tom smislu, iako se geopolitika kao *nauka* javlja u Zapadnoj Evropi, vrlo malo pažnje poklanjano je geopolitičkim tradicijama drugih zemalja, poglavito Rusije, bez obzira da li su geopolitika učenja ruskih autora izvorno ruska, *originalna*, ili su u manjoj ili većoj mjeri preuzimanje i/ili izmjena geopolitičkih učenja autora iz Zapadne Evrope i Sjedinjenih Država. Prethodno rečeno naročito dobija na značaju ako se uzme u obzir obim i dinamika angažovanja Rusije u strukturi međunarodnih odnosa, naročito od XIX vijeka do danas, kao i osoben unutrašnji politički put Rusije od apsolutističke monarchije preko realkomunističkog uređenja do današnjeg uređenja koje je amalgam prethodna dva u vrednosnoj ravni, uz političko uređenje snažne i koncentrisane egzekutive. Takva dinamika unutrašnjeg i spoljašnjeg političkog razvoja, uz geografski faktor kao konstantu, generisala je brojne tradicije ruske škole geopolitike. Predmet ovog rada je da se predstave i analiziraju pravci geopolitičke škole Rusije, čije formiranje doktorand uočava u XIX vijeku, dovodeći ih u vezu sa više faktora, kao npr. logikom unutrašnjeg državnog razvoja ruske države, ekspanzijom države ili uplivom liberalnog romantičarskog nacionalizma nakon Francuske buržoaske revolucije i Napoleonove kampanje. Razvoj pravaca ruske geopolitičke škole, autor će pratiti do savremenosti, odnosno do druge decenije XXI vijeka. Doktorska disertacija će stoga dati pregled geopolitičkih pravaca: panslavizma, uz istraživanje slovenofilizma u društveno-angažovanoj i intelektualnoj formi, zapadnjaka, evroazijskog pokreta, pri čemu je evroazijski pokret kišobran pojmom koji obuhvata i dio bjelogardejske inteligencije između dva svjetska rata, dio boljševičkih geopolitičara pa čak i jedan broj geopolitičara današnje, savremene, Rusije. Takođe, posebni geopolitički pravci su oni koji nastaju pod okriljem marksističke doktrine u boljševičkoj stvarnosti kao i civilizacionisti – geopolitičari koji smatraju Rusiju posebnom civilizacijom obdarenom osobenom političkom geografijom. U svakom od pomenutih pravaca, biće posebno interesantno istraživanje, koje nameće jedna od postavljenih hipoteza, a to je u kojoj mjeri je svaki od pravaca oslonjen izvorno na mesjansku ideju ruske države, koja nastanak duguje postavljenom vezom između pada Carigrada i doglednim ostankom Rusije kao jedine slovenske države dominatno istočno-pravoslavne religije koja nije potpala pod *tuđu* vlast. Ovo nije samo potencijalna poveznica svih geopolitičkih pravaca, već u primjenjenom obliku mogući izvor legitimizacije vlasti na koji su se brojni društveni oblici ruskog društva oslanjali. Posebno interesantan pravac koji će biti analiziran je i panslavistički pokret, koji je svoje predstavnike imao i u angažovanju i politici na prostoru Balkana i Crne Gore. Iako se radi o različitim koncepcijama panslavizma (panslavizam u Rusiji bi prije mogli nazvati *panslavizam sa ruskim likom i vodstvom*), zanimljivi su kontakti koje su imali predstavnici slovenofilske i panslavističke struje u Rusiji sa svojim istomišljenicima na Balkani i u Crnoj Gori. Da to nije jedina poveznica ruske geopolitičke inteligencije vidjeće se i u dijelu rada koji bude pisao o predstavnicima iz kluba bjelogardejaca, od kojih je veći dio zapravo i pisao iz tadašnje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, kasnije Kraljevine Jugoslavije. Iako pomenuto ne spada u formalni dio doktorskog istraživanja, predstavlja produžetak istraživanja koji će biti relevantan za geografski prostor Balkana.

B2. Cilj i hipoteze

Osnovni cilj istraživanja je da se predstave i analiziraju intelektualne tradicije pravaca ruske škole geopolitike. Cilj rada je i uspostavljanje korelacije između prethodno navedenih pravaca, jer se oni nijesu kod ruske inteligencije smjenjivali sukcesivno – naprotiv, postojali su uporedno. Stoga, cilj rada će biti grupisanje vodećih ruskih teoretičara geopolitike u *pravce*, a svaki od djelova istraživanja praktiče genezu razvoja geopolitičkih pravaca. Pomenutom grupisanju teoretičara i analizi njihovih teorija ili kontribucija teoriji, prethodiće i izlaganje o nukleusu iz kog se razvija ruska geopolitika, a taj nukleus je bila višedecenijska, izuzetno bogata, filozovska debata i sukob između popularno nazvanih zapadnjaka i slovenovila, mada ih je pravilnije nazivati narodnjacima – pojam koji je mnogo širi i izražava autonomnu filozofsku tradiciju ruske kulture.

Problem sada i prethodno iznijetog doktorskog istraživanja treba rješavati kroz sljedeće hipoteze:

Hipoteza H1

Savremena ruska geopolitička misao, nakon 1991. godine, oslanja se na geopolitičke tradicije nastale u XIX i početkom XX vijeka.

Hipoteza H2

Iako Rusija većim dijelom pripada azijskom kontinentu, ruska geopolitička misao je tradicionalno orijentisana ka evropskom kontinentu.

Hipoteza H3

Svi geopolitički pravci Rusije oslanjaju se na mesijansku ulogu Rusije u međunarodnim odnosima, nastaloj pod uticajem ruske pravoslavne filozofije u XVI vijeku.

Hipoteza H4

Geopolitički mislioci Sovjetskog Saveza prilagođavali su ideje ruskih geopolitičkih pravaca formiranim prije Oktobarske revolucije 1917. godine marksističkoj doktrini, te od geopolitike nijesu odustali iako je prvobitno proglašena za buržujsku ideju i djelatnost.

B3. Metode i plan istraživanja

Doktorska disertacija će biti bazirana na detaljnem istraživanju koje je planirano da se obavi u nekoliko faza. Prva faza istraživanja će biti teorijskog karaktera i predstavljaće definisanje pojma geopolitike i odnosa geopolitike prema njoj srodnim pojmovima. U ovoj fazi istraživanja predviđeno je i da se, nakon definisanog koncepta geopolitike, stvori kriterijum za dalje istraživanje koji će opredjeljivati koji mislioci će u radu biti obrađeni.

Druga faza istraživanja će biti najobimnija i podrazumijeva suštinsko pisanje o ruskoj geopolitičkoj tradiciji i to: analizom preteča ruske geopolitičke misli do XIX vijeka, početak geopolitičkih promišljanja u debati zapadnjaci-slovenofili do sredine XIX vijeka, analizu evroazijskog pokreta i poznih zapadnjaka i slovenofila/panslavista do Oktobarske revolucije 1917. godine, dijalektiku marksizam-geopolitika u XX vijeku, geostrateške mislioce u Sovjetskom Savezu, oživljavanje evroazijske škole šezdesetih godina XX vijeka i konačno, savremenu rusku geopolitičku misao. Planirano je da se u ovom dijelu rada hronološki predstave mislioci i pravci.

Treća faza istraživanja biće analitička i u njoj se analiziraju preovlađujuće ideje ruske geopolitike, sličnosti i razlike pravaca unutar ruske škole, uloga mesijanstva u nastanku i razvoju geopolitičkih ideja do danas te konačno – u ovoj fazi će sve iznijete hipoteze biti podvrgnute provjeri njihove istinitosti.

Planirano je da se tokom istraživanja koriste isključivo kvalitativne metode s obzirom na teorijski i holistički aspekt istraživanja, i to: analiza sadržaja, analiza teorijskog teksta i analiza diskursa. Navedene metode biće glavni instrumenti u analizi materijala koji su na raspolaganju i to: memoarska građa, izvorna djela ruskih mislilaca-geopolitičara, knjige i naučni članci koji su na ruskom i engleskom jeziku napisani a analitičkog su karaktera o jednoj ideji ili cijelokupnom opusu pojedinih ruskih mislilaca ili filozofa. Posljednji dio rada sadržće i primjenu komparativne metode, s ozbirom na namjeru doktoranda da uporedi distinktne pravce ruske geopolitike i ukaže na sličnosti, razlike i magistralne tokove ruske geopolitičke misli i krunski, odnos geopolitike i spoljne politike ruskih državnih formi od XIX vijeka do danas.

B4. Naučni doprinos

Naučni doprinos doktorskog istraživanja počiva prije svega na činjenici da će se, njegovim uspješnim sprovodenjem, po prvi put objediti sve geopolitičke tradicije ruske škole geopolitike na jednom mjestu, ponaosob analizirati pravci geopolitičke misli i unakrsnom komparacijom izvršiti poređenje u cilju pronalaska magistralnih misli koje stoje u osnovi ruske geopolitike. Primjera ovakvo objednjenih istraživanja danas je ili vrlo teško ili skoro nemoguće naći. Dodatno, istraživanje će za svoj doprinos imati i otkrivanje mjesta balkanskih zemalja, Balkana kao regionalne i osobito Crne Gore u geopolitičkim tradicijama ruske geopolitike. Primjera radi, nedovoljno pažnje u dosadašnjim istraživanjima posvećeno je posjetama ruskih panslavista Balkanu i Crnoj Gori u toku 19. vijeka – oktrivanje čega će imati vrijednost i po nacionalnu istoriju, iako to nije glavni cilj istraživanja. Konačno, zbog namjere doktoranda da konsultuje djela različitih polja ljudskog intelektualnog i društvenog rada, kao npr. filozofije, prirodnih nauka (naročito zoologa kasnog 19. vijeka koji su uveli organicizam u geopolitička promišljanja carske Rusije) ili vojne djelatnosti (poput teoretičara rata iz perioda sovjetske Rusije), rad će imati i multidisciplinarni pristup istraživanju geopolitike, bilo da je doktorand shvati kao nauku ili čisto intelektualni angažman bez pokrića naučne istine.

B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

U organizacionom smislu, plan istraživanja ukazuje na mogućnost završetka istraživanja u planiranom vremenskom okviru. Finansijska izvodljivost je izvjesna.

Mišljenje i prijedlog komisije

Komisija je jednoglasno donijela odluku da je mr Todor Lakić uspješno odbranio polazna istraživanja i stekao pravo da nastavi naučno-istraživački rad na doktorskoj disertaciji pod nazivom *Ruska škola geopolitike - nastanak i razvoj ruske geopolitičke misli u periodu XIX - XXI vijek*. Predlažemo Vijeću Fakulteta političkih nauka i Senatu Univerziteta Crne Gore da prihvate pozitivan izvještaj Komisije i odobre izradu doktorske disertacije.

Prijedlog izmjene naslova

Nije predložena izmjena naslova.

Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora

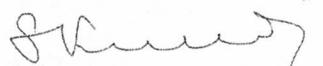
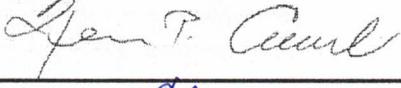
Nije predložena promjena mentora i/ili imenovanje drugog mentora.

Planirana odbrana doktorske disertacije

(2024. godina, VI semestar)

Izdvojeno mišljenje

Nema izdvojenih mišljenja.

Napomena		
Bez napomene.		
ZAKLJUČAK		
Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara meDunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko voĐenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipoteze.	DA	NE
Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata		
Prof. dr Boris Vukićević, Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora, predsjednik Komisije		
Prof. dr Saša Knežević, Fakultet političkih nauka, Univerzitet Crne Gore, Crna Gora, mentor		
Prof. dr Dragan Simić, Fakultet političkih nauka, Univerzitet u Beogradu, član Komisije		
U Podgorici, 13. decembra 2022. godine	 DEKAN Prof. dr Milan Marković	

PRILOG**PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I
KANDIDATA**

Prof. dr Saša Knežević	U kolikoj mjeri i da li najviše, u današnjoj Ruskoj federaciji postoji podjela na slavenofile i zapadnjake?
	Nešto bliže o Čadajevu, njegovom djelu i uticaju na kasnije autore i tokove.
	Kakav je bio odnos zvanične ruske politike prema prvim panslavističkim društvima?
Prof. dr Boris Vukićević	Pitanje odnosa i uporedba američkog i ruskog mesijanstva u međunarodnim odnosima?
	Kakav je odnos sovjetske geopolitičke škole i ranije (i kasnije) ruske geopolitičke misli?
Prof. dr Dragan Simić	
(Titula, ime i prezime člana komisije)	
(Titula, ime i prezime člana komisije)	

PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI

(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	

ZNAČAJNI KOMENTARI

Na osnovu člana 33 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) i službene evidencije, a po zahtjevu Lakić Slobodan Todor, izdaje se

POTVRDA O STUDIRANJU

Student **Lakić Slobodan Todor**, rođen **21-12-1995** godine u mjestu **Podgorica**, opština **Podgorica**, Republika Crna Gora, upisan je studijske **2021/22** godine, u **I** godinu studija, kao student koji se **samofinansira** na **akademске doktorske studije**, studijski program **POLITIČKE NAUKE**, koji realizuje **FAKULTET POLITIČKIH NAUKA** - Podgorica Univerziteta Crne Gore u trajanju od **3 (tri)** godine sa obimom **180 ECTS** kredita.

Studijske **2021/22** godine prijavio je *da sluša 6 predmeta sa 60.00 (šezdeset) ECTS kredita.*

Po prvi put iz **I (prve)** godine, prijavio je *da sluša 6 predmeta sa 60.00 (šezdeset) ECTS kredita, što iznosi 100.00% od ukupnog broja ECTS kredita u I godinu.*

Saglasno Statutu Univerziteta Crne Gore, **Lakić Slobodan Todor** je po prvi put prijavio *da sluša više od 2/3, odnosno 66,67% (šezdesetšest,67/100 %), od ukupnog broja ECTS kredita sa I godine i studijske 2021/22 ima status redovnog studenta* koji se **samofinansira**.

Uvjerenje se izdaje na osnovu službene evidencije, a u svrhu ostvarivanja prava na: (dječji dodatak, porodičnu penziju, invalidski dodatak, zdravstvenu legitimaciju, povlašćenu vožnju za gradski saobraćaj, studentski dom, studentски кредит, stipendiju, regulisanje vojne obaveze i slično).

Broj:
Podgorica, 13.12.2022 godine

SEKRETAR,

Na osnovu člana 33 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), člana 115 Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list CG", br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19, 74/20 104/21) i službene evidencije, a po zahtjevu studenta Lakić Slobodan Todor, izdaje se

UVJERENJE O POLOŽENIM ISPITIMA

Student **Lakić Slobodan Todor**, rođen **21-12-1995** godine u mjestu **Podgorica**, opština **Podgorica**, Republika Crna Gora, upisan je studijske **2021/2022** godine, u **I** godinu studija, kao student koji se **samofinansira** na doktorske akademske studije, studijski program **POLITIČKE NAUKE**, koji realizuje **FAKULTET POLITIČKIH NAUKA - Podgorica** Univerziteta Crne Gore u trajanju od **3 (tri)** godine sa obimom **180 ECTS** kredita.

Student je položio ispite iz sljedećih predmeta:

Redni broj	Semestar	Naziv predmeta	Ocjena	Uspjeh	Broj ECTS kredita
1.	1	METODOLOGIJA NAUČNOG ISTRAŽIVANJA	"A"	(odličan)	8.00
2.	1	GLOBALNI ODNOŠI NA POČETKU XXI VIJEKA	"A"	(odličan)	6.00
3.	1	MIKRO-ISTORIJSKA ANALIZA U KOMP. ISTRAŽIVANJIMA	"A"	(odličan)	8.00
4.	1	POLITIČKA SOCIOLOGIJA	"A"	(odličan)	8.00
5.	2	POLAZNA ISTRAŽIVANJA		(položio)	20.00
6.	2	RJEŠAVANJE MED. SUKOBA U POSTHLADNORATOVSKOJ ERI	"A"	(odličan)	10.00

Zaključno sa rednim brojem **6**.

Ostvareni uspjeh u toku dosadašnjih studija je:

- srednja ocjena položenih ispita **"A" (10.00)**
- ukupan broj osvojenih ECTS kredita **60.00 ili 100.00%**
- indeks uspjeha **10.00**

Uvjerenje se izdaje na osnovu službene evidencije, a u svrhu ostvarivanja prava na: (djeci dodatak, porodičnu penziju, invalidski dodatak, zdravstvenu legitimaciju, povlašćenu vožnju za gradski saobraćaj, studentski dom, studentski kredit, stipendiju, regulisanje vojne obaveze i slično).

Broj:
Podgorica, 13.12.2022 godine

SEKRETAR,

UNIVERSITET CRNE GORE	
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA	
Datum	21.07.2022.
Org. od	Bru
01	835/3

Na osnovu člana 32 stav 1 tačka 14 Statuta Univerziteta Crne Gore, u vezi sa članom 34 Pravila doktorskih studija (Bilten br.513/20), Senat Univerziteta Crne Gore, u postupku razmatranja prijedloga Vijeća Fakulteta političkih nauka i na prijedlog Odbora za doktorske studije, na sjednici održanoj 20.7.2022. godine, donio je sljedeću

O D L U K U

I
Imenuje se Komisija za ocjenu prijave doktorske disertacije kandidata mr Todor Lakića, u sastavu:

1. Dr Saša Knežević, redovni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore
2. Dr Boris Vukićević, vanredni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore
3. Dr Dragan Simić, redovni profesor Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu

II

Student je obavezan da pred komisijom za ocjenu prijave doktorske disertacije javno obrazloži ciljeve i očekivane rezultate, odnosno izloži istraživački program sa uslovima za uspješan završetak disertacije, u roku od 30 dana od dana imenovanja komisije.

Komisija je dužna da izvještaj koji sadrži ocjenu prijave doktorske disertacije Vijeću organizacione jedinice Univerziteta, u roku od 10 dana od dana javnog izlaganja studenta.

III

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 03-1683/2
Podgorica, 20.7.2022. godine

